

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/37/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321203373
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8321203373.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobkyne A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, XXX XX E., zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Baranom, Advokátska kancelária so sídlom v Stropkovej, Nám. SNP 538/16, IČO: 50 280 899, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 3.164,- eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 14.04.2022, č. k. 13Csp/69/2021 – 99, jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I. a III.

Priznáva žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100 %.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že predmetom konania je nárok žalobcu opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Mal za preukázané, že v predchádzajúcom konaní vedenom na OS Humenné sp. zn.

7Csp/107/2019 si žalobkyňa úspešne uplatnila svoje právo ako spotrebiteľ a súd prvej inštancie priznal žalobkyni vo vzťahu k žalovanému bezdôvodné obohatenie v sume 6.328,- eur s prísl. v tomto predchádzajúcom konaní bolo skonštatované porušenie povinností žalovaného ako dodávateľa a poskytovateľa spotrebiteľských úverov, ktorý žalobkyni predložil úverovú zmluvu bez podstatných náležitostí a písomnej formy tak, ako to stanovuje § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Z toho dôvodu predmetný úver súd v základnom konaní posúdil ako bezúročný a bez poplatkov a žalobkyni priznal nárok na zaplatenie spomínanej sumy. Práva žalobkyne boli bezpochyby porušené, keďže o tom svedčí úspech v spore v základnom konaní a už toto vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadostučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Námietku premĺčania zo strany žalovaného vyhodnotil ako nedôvodnú. Zdôraznil, že na to, aby si žalobkyňa mohla uplatniť nárok na primerané finančné zadostučinenie, musí na súde úspešne uplatniť porušenie práva alebo povinnosti, čo aj urobila v uvádzanom základnom konaní. Rozsudok v tomto konaní vydaný nadobudol právoplatnosť 3.8.2021 a žaloba na priznanie nárok na primerané finančné zadostučinenie bola podaná dňa 28.10.2021. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Žalobkyňou požadované finančné zadostučinenie v rozsahu polovice predtým priznaného bezdôvodného obohatenia voči

žalovanému, sa javilo ako neprimerané, a preto po úvahe súd prvej inštancie túto výšku finančného zadosťučinenia moderoval. Považoval za primerané priznať žalobkyni finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- eur s ohľadom aj na skutočnosť, že táto pracuje v zahraničí, prácu si musela prispôbiť v rámci pojednávania, na ktorých sa zúčastnila, či už v tomto alebo v základnom konaní s tým, že takto priznané zadosťučinenie poskytuje satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľa. V prevyšujúcej časti preto žalobu ako nedôvodnú zamietol a o trovách konania strán rozhodol podľa § 255 a nasl. CSP.

3. Proti tomuto rozsudku, v rozsahu výrokov I. a III., podal včas odvolanie žalovaný, ktorý v tejto časti navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Má za to, že súd prvej inštancie sa nesprávnym spôsobom vypořiadal s námietkou premlčania uplatnenou v tomto konaní. Poukazuje pritom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, v ktorom sa uvádza, že pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami sporu zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali výšku a existenciu vzniknutej ujmy. Súd prvej inštancie sa nezaoberal tým, ako a na základe akého výkladu dovolací súd vlastne svoje stanovisko prijal, pritom to bolo podstatné pre rozhodnutie. Z podstaty finančného zadosťučinenia, ktoré je v civilnom práve používané na viacerých miestach, vyplýva, že ide o satisfakciu za imateriálnu ujmu. Žiadnu inú funkciu mu právna úprava nepriznáva. Všeobecne teda primerané finančné zadosťučinenie znamená odčinenie nemajetkovej ujmy, vyznačuje sa tým, že má osobný charakter. Súčasne žalovaný poukazuje na to, že pri jednotlivých druhoch finančného zadosťučinenia sa vyžaduje, aby vykonaným dokazovaním boli preukázané konkrétne skutkové okolnosti na to, aby o ňom súd mohol rozhodnúť. Inak tomu nemôže byť ani pri nároku podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, avšak v prejednáwanej veci neboli preukázané konkrétne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznaná suma ako finančné zadosťučinenie. Na základe týchto dôvodov žalovaný navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalobkyňa navrhla rozsudok v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny. Pokiaľ ide o rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zdôrazňuje, že dovolací súd sa v predmetnom rozhodnutí nevenoval otázke premlčania, a preto sa súd ani nemohol odkloniť od jeho právneho názoru. Práva žalobkyne porušené boli, o čom svedčí predchádzajúce konanie OS Humenné sp. zn. 7Csp/107/2019, o tom svedčí aj úspech v spore v základnom konaní a už toto vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Súd prvej inštancie, podľa jej názoru, správne rozhodol aj pokiaľ ide o výšku priznaného nároku, preto rozhodnutie navrhuje ako vecne správne potvrdiť a uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda vo výrokoch I. a III. v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

6. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

7. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednáwanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné

úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

8. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

9. Podľa ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

10. Podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, vrátane vydania bezdôvodného obohatenia, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

11. Oboznámením sa s obsahom spisu, odôvodnením napadnutého rozhodnutia, zisteným skutkovým stavom, ako aj právnym posúdením uplatneného nároku, odvolací súd konštatuje, že sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie vo svojej úvahe dospel k správneému záveru, že po zohľadnení kritérií prejednávanej veci považoval za opodstatnené priznať vo vzťahu k žalobkyňi finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- eur.

12. V konaní nebolo sporné, že v predchádzajúcom konaní vedenom na OS Humenné pod sp. zn. 7Csp/107/2019 v spojení s konaním Krajského súdu Prešov sp. zn. 18CoCsp/49/2020 sa žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému úspešne domohla porušenia jej práv ako spotrebiteľa.

13. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobkyňou a žalovanými je vzťahom spotrebiteľským, daným tým, že medzi stranami sporu bola dňa 24.10.2021 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXX – XXXXX. Táto zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa bola spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa poslednej vety ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Z uvedeného preto vyplýva splnenie predpokladu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia pri uplatnenom porušení práva alebo povinnosti ustanovenej nielen samotným zákonom o ochrane spotrebiteľa, ale aj osobitnými predpismi, a to § 53 Občianskeho zákonníka.

16. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od porušovania práv a povinností stanovených normami zameranými na ochranu spotrebiteľa a jednak

to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybné ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopusť, prípadne sa ho nedopusť v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobkyne bez akýchkoľvek pochybností vznikol.

17. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Jednou z okolností ovplyvňujúcich rozhodnutie o výške primeraného finančného zadosťučinenia je aj závažnosť a intenzita protiprávneho konania žalovaného a intenzita trvania a rozsahu nepriaznivých následkov u žalobkyne. Súd prvej inštancie sa náležite vyrovnal s otázkou určenia výšky primeraného finančného zadosťučinenia v sume 2.000 eur, pričom s týmito dôvodmi sa odvolací súd plne stotožňuje. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní zmluvy o úvere závadne konal. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť podľa odvolacieho súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.

18. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, žalovaný ako dodávateľ sa v zmluvnom vzťahu so žalobkyňou ako spotrebiteľom dopustil porušenia povinností vyplývajúcich mu z ust. § 9 ods. 2 písm. j zákona č. 129/2010 Z.z., na základe čoho súd v základnom konaní dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov. Veriteľovi z tejto úverovej zmluvy tak vznikol iba nárok na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré boli žalobkyňi reálne poskytnuté vo výške 5.000,- eur. V základnom konaní sa však zistilo, že žalobkyňa zaplatila žalovanému sumu až 11.328,- eur a na strane žalovaného tak došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 6.328,- eur, ktoré súdy v základnom konaní vo vzťahu k žalobkyňi aj právoplatne priznali. Je teda zrejmé, že žalobkyňa musela iniciovať predchádzajúce súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Za daného stavu s ohľadom na závažné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné a jeho priznaná výška je primerané povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne, zodpovedá svojmu účelu (teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov), pričom vo vzťahu k žalobkyňi - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa.

19. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol skutkové a právne dôvody, pre ktoré považoval za primerané priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 2.000,- eur. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, či ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 5 Cdo 218/2010). Súd prvej inštancie sa napokon správnym spôsobom vypořiadal aj so vnesenou námietkou premlčania (§ 100 a nasl. Občianskeho zákonníka). Rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 7Csp/107/2019, v ktorom bolo žalobkyňi priznané voči žalovanému bezdôvodné obohatenie v rozsahu 6.328,- eur s prísl., nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 3.8.2021 a následne žaloba o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia bola zo strany žalobkyne podaná na príslušnom prvoinštančnom súde dňa 28.10.2021, a teda v rámci plynutia zákonom určenej 3-ročnej premlčacej doby. Pokiaľ ide o poukaz žalovaného na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, je potrebné prisvedčiť argumentácii žalobkyne, že dovolací súd sa v predmetnom rozhodnutí nezaoberal otázkou premlčania nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, a preto nemožno konštatovať, aby sa súd prvej inštancie v preskúmanom rozhodnutí odklonil od jeho právneho názoru pri posudzovaní plynutia premlčacej doby.

20 Rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd, postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a 262 ods. 1 CSP. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo). Nejde o procesne neúspešnú žalobkyňu, ak jej bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku, nemožno ju totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Žalobkyňu treba považovať za plne úspešnú, keď mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto z jeho procesného úkonu závisela, výlučne od úvahy súdu. V predmetnom konaní výška priznaného finančného zadosťučinenia závisela nepochybne od úvahy súdu. Preto ujmu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).